

Zvonimir Balog

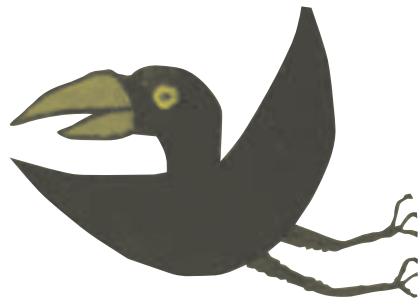
ČASTO SI VYMÝŠLAM...

ŽE MA BOLÍ ŠKOLA,
ABY SOM NEMUSEL ÍŠŤ DO ŽALÚDKA

PERFEKT

Zvonimir Balog

ČASTO SI VYMYŠĽAM...

ŽE MA BOLÍ ŠKOLA,
ABY SOM NEMUSEL ÍŠŤ DO ŽALÚDKA

Zvonimir Balog

Preklad
Alica Kulihová

ČASTO SI VYMYŠLAM...

ŽE
ABY SOM NEMUSEL ÍŠŤ DO ŽALÚDKA
MA BOLÍ ŠKOLA,

Text © Zvonimir Balog
Illustrations © Zvonimir Balog
Slovak translation © Alica Kulihová 2013
Slovak edition © Perfekt 2013

ČASTO SI VYMÝŠĽAM...

ŽE MA BOLÍ ŠKOLA,
ABY SOM NEMUSEL ÍŠŤ DO ŽALÚDKA

Kniha vyšla s finančnou podporou Ministerstva kultúry Chorvátskej republiky.

Autor textu a ilustrácií: Zvonimir Balog
Výber zostavila a z chorvátskeho jazyka preložila: Alica Kulihová

V knihe sú uverejnené ilustrácie s láskavým dovolením BIB a so súhlasom vydavateľstva ALFA d.d. Zagreb z knihy *Ja konj*.

Editorka: Magdaléna Gocníkóvá
Jazykové redaktorky: Zuzana Vrábelová, Katarína Trgová
Grafická úprava a zalomenie: Veronika Šabovčíková, DTP Perfekt

Poviedky boli uverejnené v knihách Zvonimira Baloga: *Zeleni mravi*, Znanje, 1996, *Zmajevi i vukodlaci*, Školska knjiga, 2003, *Ja, magarac*, Znanje, 1994, *Bonton*, Mozaik knjiga d.o.o., 2013

Vydal Perfekt, a. s., Karpatská 7, 811 05 Bratislava,
ako svoju 646. publikáciu.
Rok vydania 2013
Prvé vydanie

Tlač: FINIDR, s. r. o., Český Těšín

ISBN 978-80-8046-613-8

www.perfekt.sk

Slimák na colnej prehliadke

Slimák sa plazil niekoľko mesiacov v kolóne. Keď sa konečne dostal na colnicu, colník sa ho prísne spýtal:

„Tak teda, čo máš na preclenie?“

„Nič.“

„Vravíš, že nič? A čo to máš na chrbte?“

„Čo by som mal, dom.“

„A dom je pre teba nič? Musíš byť veľký boháč, keď dom pre teba neznamená nič. Koľko si zaň zaplatil?“

„Nič.“

„Zase nič! Chceš povedať, že si ho dostal a že domy sa dnes rozdávejú len tak zadarmo? Akoby bol dom nejaká bezcenná vec!“

„No, nemyslel som to...“

„Tak povedz, že si nemyslel a nie, že si ho dostal od nejakého toho... Teda, chcem počuť, ako si prišiel k tomu domu a koľko si zaň zaplatil.“

„Ja som sa s domom narodil,“ odvetil slimák hanblivo, lebo sa bál reakcie colníka.

„Hovoríš, že si sa s domom narodil? Prosím ťa, nerozosmievaj ma...“

„Spýtajte sa, koho chcete, ale my – slimáky sa rodíme s domami tak, ako sa rodia raky s klepetami a ježe s pichliáčmi.“

„Škoda, že ja nie som slimák,“ poľutoval sa colník.

„Možno by potom aj vám, aj nám slimákom bolo lepšie.“

„Netáraj hlúposti. Ak tebe uverím, že si sa narodil s domom, iný ma začne presviedčať, že sa narodil s mercedesom alebo s leopardím kožuchom. Radšej mi povedz, koho skrývaš v tom dome!“

„Koho by som tam skrýval, ja sám v ňom žijem.“

„Ale čo, zlož ten dom z chrbta, pozrieme sa na to.“
„Dom sa nedá dať dole.“
„Akože sa nedá dať dole, vari je taký ťažký?“
„Dom je so mnou zrastený. Sňať slimákovi domček je, akoby ste človeku vytrhli zdravé zuby alebo vtákovi vyškľbli krídlo.“
„Nechaj to na mňa,“ samolúbo povedal colník. „No, ale najskôr si zapíšem tvoje meno. Ako sa voláš?“
„Slimák.“
„To je meno alebo priezvisko?“
„Aj meno, aj priezvisko.“
„Aké je tvoje povolanie?“
„Slimák.“
„Počúvaj, nerob si zo mňa dobrý deň! Povedal si, že tvoje meno je Slimák.“
„To je pravda.“
„A teraz hovoríš, že slimák je tvoje povolanie.“
„Slimák je moje meno, priezvisko aj povolanie.“
„A vierovyznanie?“
„Nerozumiem, čo to je?“
„No, v čo veríš?“
„V čo verím?“
„Áno, v čo veríš.“
„Verím v žihľavu...“
„A ešte?“
„Verím, že jedného dňa bude pršať.“
„Tento je trochu šibnutý,“ zamrmlal si pre seba colník.
„Áno, už som si spomenul.“
„Čujme!“
„Verím, že aj iné slimáky veria, že bude pršať. A verím, že požiarači sli-

mákov nie sú rozumné bytosti. Je ich ešte stále veľmi veľa. A že za takýchto okolností nie je ľahké byť slimákom.“

„Hlúposť.“

„Aj ja to vravím.“

„Nič nemusíš hovoriť, ty máš iba odpovedať na otázky, rozumieš? Národnosť?“

„Čo to je?“

„To je, či si Slovák, Chorvát, Nemec, Fín a tak ďalej.“

„Ja som to posledné,“ zasmrkal slimák s pocitom strachu, že sa veci hýbu nesprávnym smerom.

„Ktoré posledné?“

„Ak už niečo musím byť, tak som potom ATAKĎALEJ.“

„Hlupák, to nie je národ.“

„Škoda, tak dobre to znie.“

„Takýto prípad som ešte nemal,“ zamračil sa colník.

„Ani ja,“ vzdychol si slimák.

„Ty mlč a odpovedaj na otázky!“

„Dobre, mohli by ste sa ma teda spýtať, ako sa mám.“

„Netáraj hlúposti, radšej mi povedz, akého si pohlavia.“

„Ako kedy.“

„Aké ako kedy?“

„Niekedy som mužského, niekedy ženského. A sú dni, keď som aj ženského, aj mužského pohlavia.“

„Ako to? Hádam nie si ty ten... rozumieš mi?“

„Nie. Ja som obojpohlavný.“

„Obojpohlavný, obojpohlavný, povedz radšej labilný charakter, ktorý nevie, čo chce.“

„Viem, čo chcem.“

„Čo?“

„Chcem prejsť cez hranice a vy ma tu zdržiavate...“

„Ako stojíš s peniazmi?“

„My slimáky ležíme a nestojíme.“

„Dobre, ako teda ležiš s peniazmi?“

„S peniazmi neležím nijako, ale s ovcami na lúke sa mi leží celkom dobre.“

„Dost, dlho si robil zo seba blázna a teraz sa pozrieme, čo máš v tom dome.“

Colník sa celou silou zaprel do domčeka a oddelil ho od slimáka.

„Pozrime sa! Naozaj tam nič nemáš!“

Colník domček zabavil a slimáka po dlhom ňaťahovaní pustil. Tak vznikol prvý slimák bez domčeka – bezdomovec alebo takzvaný slizovec, ktorý neustále plače za svojim domčekom, a preto zanecháva za sebou striebisté slzičky.

Prečo lieta motýľ cik-cak

Keď sa motýľ omotýlil, keď sa narodil, neveril vlastným očiam, že je to on. Sadol si na prvú suchú trávičku a nedokázal sa ani pohnúť od údivu.

„Podme, podme, nečuduj sa, ale ži,“ povedal mu akýsi hlas.

„A vari čudovať sa neznamená žiť?“ spýtal sa motýľ.

„Samozrejme, že znamená,“ odpovedal neznámy hlas. „Vedieť sa čudovať znamená vnímať život ešte intenzívnejšie. Ty si sa čudoval, kým si bol ešte húsenicou. A okrem toho, že si sa čudoval, mal si veľkú túžbu.“

„A vari túžiť neznamená to isté ako aj žiť?“ spýtal sa motýľ.

„Vedieť túžiť znamená precíťovať život ešte silnejšie. A vidíš, motýlik, ty si sa z obyčajnej húsenice stal neobyčajným motýľom iba preto, lebo si si to silno želal. Preto, lebo si chcel lietať. Preto, lebo si o tom dlho sníval.“

„Nie som ešte primalý na lietanie?“ spýtal sa motýľ.

„Nie si, motýle sú vždy rovnako veľké. Podme, skús to. Roztiahni a potom spoj krídla. Uvidíš, ako ťa to vznesie. Krídla sa ti už celkom narovnali, vysušili a spevnili. Do toho, čo sa bojíš? Už máš za sebou jednu štvrtinu svojho života.“

„Už prešlo tolko času?“

„Čas, ktorý uplynul, nebol taký dlhý, aký krátky je tvoj život. Motýle, ako si aj ty, žijú iba jeden deň.“

„Iba jeden deň?“ zopakoval motýľ v panike, rýchlo zamával krídlami a vzlietol.

„Ak mám taký krátky život, musím sa teda ponáhľať žiť. Lenže, ako sa mám ponáhľať žiť, keď nemám poňatia o tom, ako by mal motýľ žiť? Och! Ja neviem žiť, bojím sa.“

„Ako by si nevedel?“ zahriakol ho hlas. „Ty už žiješ. A strach i nevedomosť sú tiež život, práve tak ako čudovanie sa a túžba. Leť, leť ďalej. A ak budeš chcieť, zabudneš na strach, keď pocítiš svoju silu.“

„Keď ja neviem, prečo som prišiel na tento svet a kam mám letieť.“

„Nikto nevie, prečo prišiel na svet. Nevie to ani mravec, ani človek. Ani strom. A predsa, každý robí svoju prácu. Spomeň si, čo si si želal, kým si bol húsenicou.“

„Chcel som lietať.“

„Prečo?“

„Aby som nebol stále na tom istom mieste, aby som obdivoval kvety.“

„No vidíš, to znamená, že si sa narodil preto, aby si nebol stále na tom istom mieste a aby si obdivoval kvety.“

„To znamená, že lietanie a obdivovanie je môj život,“ skonštatoval motýľ a zaletel k lúke plnej kvetov.

„Ach, aký je život krásny,“ vzdychol si motýľ, keď zazrel pod sebou množstvo rozkvitnutých voňavých kvetov.

„No tak, rozhodni sa pre jeden, o chvíľu bude poludnie,“ pošepol mu neznámy hlas.

„Čo? O chvíľu bude poludnie?“ prekvapene skríkol motýľ. „O chvíľu znamená, že som v polovici svojho života a ja som ešte nezačal žiť.“

Na nebi sa odrazu objavil oblak

„Čo ak oblak zakryje slnko? To by znamenalo, že druhú polovicu života strávim bez svetla, bez žiarivého slnka. To by bolo strašné. Na to nesmiem ani pomyslieť.“

„Ale premýšľanie znamená žiť,“ ozval sa znovu hlas. „Aj tak ti však odporúčam, aby si menej myslel a venoval sa kvetom a užíval si ich krásu.“

„To by bolo najlepšie,“ súhlasil motýľ. „Mal by som si vybrať ten najkrajší kvet a venovať mu zvyšok svojho života.“

Jeden červený kvet mu ako prvý padol do oka. Rozhodol sa, že sa naň spustí. Avšak zmenil smer svojho letu, keď zazrel žltý kvet.

„Červený kvet je priveľmi nápadný, vyzerá ako čerstvá rana. Žltý sa zdá byť teplejší ako slnko, ktoré si sadlo do trávy.“

Keď sa približoval k žltému kvetu, motýľovi sa zazdalo, že modrý je ešte krajší.

„Je v ňom niečo upokojujúce, niečo tajomné. Modrý kvet je ako nebo.“
A len čo sa dotkol modrého kvetu, zmenil smer a zamieril k bielemu kvetu.

„Čo je čistejšie ako biely kvet? Ja som biely, kvet je biely. Budeme ako jedno.“ Motýľ sa však nezastavil ani na bielom kvete. Na to, aby sa rozhodol pre jeden kvet, tu bolo priveľa krásnych kvetov. A preto lietal cik-cak. Keď už preletel polovicu lúky, oblak zakryl slnko.

Bez slnka boli kvety menej krásne a tak bol výber ešte ťažší.

Čoskoro slnko zašlo za hory. Motýľ vedel, že nadišiel jeho koniec. Zletel na suchú trávu a smutne si vzdychol.

„Nevzdychaj, to ešte nie je všetko,“ znovu sa ozval neznámy hlas. „Aj smútok znamená život.“

Motýľ akoby už ani nepočul, čo hlas hovorí. Myslel na to, žeby bolo dobré byť znovu húsenicou a celé dni sa kolísať na tom istom konári.

„Keď budem znovu motýľom a vyjde slnko, sadnem si na biely kvet.“

Človek s ušami od blata

Bol raz jeden človek, ktorý si nerád umýval uši alebo si nespomenul, že by ich bolo treba umyť. A tak sa v jeho ušiach, bez toho, žeby si to ten človek všimol, nahromadila špina. Na začiatku bola v každom uchu hrudka zeme, a tak z nej vzišla ledva nejaká mrkva, petržlen a iné zeleniny. Rokmi sa však v ušiach nahromadilo toľko zeminy, že v každom uchu vznikla malá farma.

Majiteľ bol hrdý na svoje visiace záhrady. S potešením ich ukazoval.

Často chodil na prechádzky iba preto, aby predvádzal svoje uši. A tie boli také plodné a plné zelene, že mu ich ľudia závideli. A keď z každého ucha vyrástla jedna čerešňa, obdivu, ale aj závidosti nebolo konca-kraja. Nebolo jednoznačné, kedy boli uši krajšie: či vtedy, keď čerešňa pučala, keď sa zazelenala alebo keď sa na nej objavili plody.

Po niekoľkých rokoch sa však stala nepríjemnosť, s ktorou majiteľ uší nepočítal.

Keď kmene čerešní zhrubli, čoraz viac oťažievali. Človek už nedokázal chodiť vzpriamene. Pod ťarchou čerešní sa čoraz viac hrbil. A keď to už nemohol vydržať, začal chodiť štvornožky.

Ľudia už neobdivovali človeka s čerešňami v ušiach. Lutovali ho, ale aj urážali prezývajúc ho kopytníkom a štvornožcom.

Aby sa vyhýbal urážkam, čoraz menej chodil medzi ľudí a čoraz dlhšie pobýval v lese.

Predošlú radosť vystriedala mrzutosť.

Človek zo smútku zvädol. A spolu s ním zvädli aj stromy v jeho ušiach. Zostali iba suché koruny stromov, ktoré sa zmenili na nádherné parožie. Tak vznikol z človeka jeleň.

Smiechoty

Krajina zvaná Smiechoty bola taká pokroková, že v nej nikto nemusel pracovať. Všetko robili stroje. V Smiechotách neboli banky, lebo neboli ani peniaze. Neexistovali tu ani obchody, lebo každý dostával zadarmo všetko, čo potreboval. Neboli tu súdy, väzenie ani polícia, lebo tu neboli ani zloději.

Ľudia sa tu nedelili na spoločenské triedy a vrstvy. Na tučných a chudých. Dobré a zle oblečených. Všetci boli rovnakí.

V Smiechotách neboli žiadne úrady, iba školy.

V školách sa vyučovali predmety ako:

- podávanie si rúk,
- žmurkanie ľavým okom,
- žmurkanie pravým okom,
- robenie grimás,
- pozeranie do neba,
- ovoniavanie kvetov,
- prechádzka so založenými rukami za chrbtom,
- prechádzka so založenými rukami na prsiach,
- prechádzka s rukami vo vreckách,
- vyrábanie mydlových bublín,
- vymýšľanie výhovoriek,
- smiech.

Najdôležitejší predmet bol práve SMIECH. Kto prepadol zo smiechu, toho zo Smiechot vyhнали.

Vyhnanci sa potom usídlili v Amerike, Afrike, Austrálii, Ázii, Európe.

Aj na vašej ulici sú. Ak ich chcete vidieť, musíte vstať o štvrté ráno,

kedy idú do práce. Električky sú ich plné. Mnohí idú na bicykloch a peši. Veľmi ľahko ich rozpoznáte. Nikdy sa nesmejú. Nijaké školy im v tom nemôžu pomôcť.

Narodili sa so smútkom.

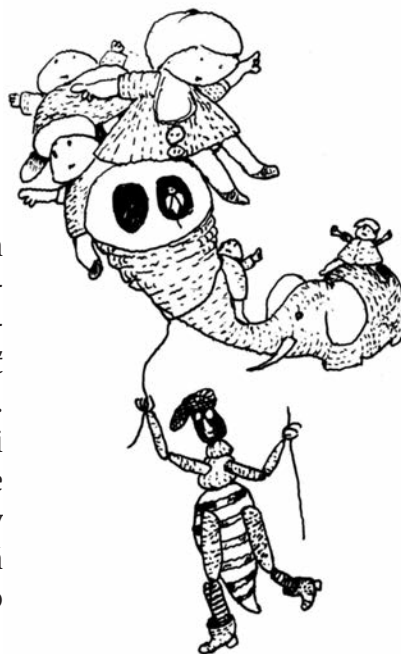
Čo chýba a bolo by to treba vymyslieť

- Žeriavy na dvíhanie dobrej nálady a na ranné zdvíhanie školákov z vyhriatej postele.
- Detektor na hľadanie šťastia.
- Ustalovač na ustálenie pekných dní.
- Stroj na lízanie zmrzliny na diaľku.
- Spôsob, ako si umyť nohy a zuby na rok dopredu.
- Sprej proti nude.
- Konzervy s čerstvým chládzkom.
- Gumu na vygumovanie zlých spomienok.
- Topánky na chodenie po vode a po strope.
- Kameru na natáčanie snov.
- Prístroj, ktorý by nás prinútil smiať sa.
- Náhradné vreckové zuby, ktoré by si mohol každý vymeniť, keby ho boleli tie pravé.
- Farebný vietor.
- Sieť na chytanie úsmevu a premárnených príležitostí.

- Zariadenie, ktoré by za nás vykonávalo potrebu a chodilo spať.
- Prístroj, ktorý by sa namiesto nás potil, užíval lieky a kašlal, keď prechladneme.
- Živú vodu na oživovanie minulých dní, mamutov, ale aj iných milých bytostí.
- Tabletky proti zlým známkam a zlým drakom.
- Možnosť, aby sa každý narodil v troch exemplároch.
- Okuliare na rýchle zaspávanie.
- Herbár na vylisovanie vlkolakov.

Skúšobná rozprávka

Túto rozprávku vám ponúkam na skúšku. Môžete ju skúsiť kávovou lyžičkou. Pilníkom. Kliešťami. Vidličkou. Nožnicami. Môžete sa nad ňu nakloniť a pomaličky si z nej skraja uchlipkávať. Môžete ju skúsiť aj slamkou. Môžete si ju natrieť na chlieb. Ale najjednoduchšie je to prstom. Strčte prst do rozprávky a – obliznite ho. Čo to vravíte? Že má čudnú chuť? Porozmýšľajte, čo všetko ste tým prstom predtým robili.

Hanblivá rozprávka

Toto je hanblivá rozprávka.
Ukryla sa do seba, aby ju nikto nevidel.

Nudný príbeh

A tak si kráčam a za mnou ide akýsi pes. Tak si kráčam a akýsi pes ide za mnou. Kráčam si tak a akýsi pes ide za mnou. Akýsi pes ide za mnou a ja si tak kráčam. Kráčame si tak pes a ja, pes ide za mnou a ja pred ním cez tri či štyri riadky... Koľko to je už riadkov? A potom nás už ďalej nepustili. Vrazia: vy ste teda nudní. Nech nám povedia prečo. Ak je pes nudný, dobre, ale prečo to hovoria o mne? No dobre, aj ja som nudný, ale čo majú proti psovi? Poznáme ich móresy. Nie sme ich typ. A pritom niektorí majú ešte nudnejšie príbehy: stovetový a desiatkystranový byt s terasou z ilustrácií a s výhľadom na čitateľa.